

Ralph Erskine

Haar wegen zijn wegen der liefelijkheid, en al haar paden vrede, Spr. 3 vers 17. (5^e preek)

Het is in het geheel niet te verwonderen, dat de weg van de godsdienst en de heiligheid liefelijkheid en vrede is, wanneer men in aanmerking neemt, dat Christus Zelf de Weg is, en dat al wat in en met Hem is, aan de ware gelovige onbegrijpelijk genot verschaft. Wat een voldoening de begenadigde ziel vindt in de gemeenschap met een verzoende God in Christus, weten alleen zij, die gemeenschap hebben met de Vader en de Zoon, door de Geest. Hoewel niets zekerder is dan, dat de wegen van de Wijsheid niet alleen liefelijk, maar liefelijkheid zijn, en dat elk afzonderlijk pad van die weg vrede is, nochtans is er bijna niets zozeer een paradox voor het vleselijk bedenken. Dit is echter niet te verwonderen, daar de mens een vreemdeling is van het leven en de kracht van de godsdienst, en van het wezenlijk genot en de voldoening, die ontstaan uit de beschouwing van God en Zijn voortreffelijkheden, en uit de verheffing van het licht Zijns aanschijns over de ziel. Het getuigenis van de Geest Gods in de Schrift, zoals de bevinding van de heiligen, dat het getuigenis bevestigt, stelt het echter buiten alle twijfel, dat de wegen van de Wijsheid liefelijkheid zijn, en al haar paden vrede.

Van deze leer gebruik gemaakt hebbende tot onderrichting en onderzoek, zullen wij nu tot een ander gebruik overgaan.

Het derde gebruik zal zijn tot vermaning van tweeërlei personen.

- (1) Van de goddelozen, die geen genoegen kunnen vinden in de weg van de Wijsheid.
- (2) Van de vromen, in het bijzonder van zulken die bezwaard en bedroefd zijn; dat zij meer moesten trachten te tonen, dat de weg die zij bewandelen, liefelijk is.

1^e Wij zullen onze vermaning richten tot de goddelozen, die nooit enig vermaak vonden in de weg van de Wijsheid, noch ooit andere vermaken konden genieten, dan die zinnelijk en dierlijk zijn. O vrienden! Laat u vermanen de weg van de Wijsheid te komen beproeven en haar liefelijkheid te proeven. Om u hiertoe op te wekken zullen wij eerst enige beweegredenen voorstellen en dan enige besturingen geven.

(1) Wij zullen u de volgende vier beweegredenen voorstellen, welke wij u aanraden ernstig te overwegen.

1. Overweegt hoe snood het hart is, dat meer vermaak heeft in de zonde dan in God en in heiligheid, dat het schepsel vermakelijk en God onaangenaam vindt. Wat een schande is dit voor uw verstand en uw wil! Wat is het een schande, dat het verstand de duisternis liever heeft dan het licht, en dat de wil de dood verkiest boven het leven! Is het geen schande voor beide, dat zij de slechtste dingen liefelijker achten dan de beste? Als u niet meer verstand had, dan dat u meer ingenomen was met drek dan met spijs, met naaktheid dan met kleding, men zou u niet

wijs genoeg achten aan uw eigen beschikking en aan uzelf te worden overgelaten. Toch is de dwaasheid die u openbaart onuitsprekelijk veel groter, wanneer u meer lust hebt in u met zwijnendraf te voeden dan met hemels manna; wanneer u liever uw schandelijke naaktheid aan de wereld vertoont dan, dat u bekleed wilt zijn met een hemelse mantel, met een mantel van volmaakte gerechtigheid tot uw rechtvaardigmaking, en met een kleed van genade en heiligmaking. O zondaar! U hebt een God van oneindige goedheid om zich in te verlustigen en u hebt vrijheid tot Hem te komen. U hebt, evenzeer als anderen, vrijheid Hem lief te hebben, te bewonderen, te aanbidden, op Hem te betrouwen en uw harten in het verborgen voor Hem open te leggen, en toch hebt u geen lust in Hem, noch begeerte aan Hem te denken of over Hem te spreken. U komt tot de openbare inzettingen, maar u schept er geen behagen in, omdat u vreemdelingen bent van hun innerlijke en geestelijke delen; u ziet op de begaafdheid en de gaven van de leraar, op zijn voorstelling en voordracht van de leer, maar u bent nooit ingenomen met de geestelijke stof die hij heeft behandeld, en toch hebt u misschien lust genoeg in drinken, en feesthouden, en ijdel geklap; die dingen bent u zelden moe. Maar elke geestelijke inspanning is voor u een vermoeidheid. Het is één van de dingen die uw bekering in de weg staan, dat u vreest, dat de godsdienst u van uw pret zal beroven en veroorzaken, dat u het overige van uw dagen in bezwaardheid zult doorbrengen. Helaas! Wat openbaart zich hier een blindheid en boosheid!

2. Overweegt hoe ondankbaar uw hart is, dat, waar God zulke voorrechten en verlustigingen heeft daargesteld, en Christus verworven heeft, dat zondaren erdoor zouden bekoord worden, u nochtans zoudt zeggen, dat u ze in 't geheel niet als verlustigingen wilt aanmerken. Indien uw kind, of een bedelaar, de beste dingen die u hem kunt geven zou afwijzen en wegwerpen, zeggende: "Er is niets liefelijks in;" zoudt u dat niet als monsterachtige ondankbaarheid beschouwen? Waarom handelt u dan zo met Christus en Zijn liefelijke zegeningen, zeggende: "Ziet wat een vermoeidheid!" (Mal. 1:13). Maar indien u het lezen, bidden, horen, en andere godsdienstige oefeningen nog moe bent, ziet toe, dat u God niet tergt u in een plaats te werpen, waar u meer reden zult hebben moe te zijn. Zult u het helse vuur, en de smartelijke terugblikken op uw dwaasheid, en het ontzaglijk besef van de nimmer eindigende toorn van God niet moe zijn, welke uw deel zullen zijn, omdat u de liefelijkste diensten moe bent, en de grootste goedertierenheden welke Hij kan aanbieden, hebt verworpen, alsof het lastige, waardeloze dingen waren? Indien God niet waardig is, dat men Hem liefheeft en zich in Hem verlustigt boven alle andere dingen, dan voorzeker is Hij niet God. Indien de hemel en de heiligheid niet liefelijker zijn dan alle genoegens van de aarde en van de zonde, dan behoren zij niet zulke heerlijke namen te hebben. Men mag de zonde en de aarde de hemel noemen, maar wee hun, die geen betere hebben.

3. Overweegt en wees ervan verzekerd, als God en heiligheid, en Zijn weg u niet liefelijk zijn, dat Hij geen lust in u heeft, omdat u meer lust hebt in vuile verwelkende beuzelingen dan in God en Christus. Hij kan geen lust hebben in uw persoon, noch in uw gebeden. "Het offer des goddelozen is den Heere een gruwel" (Spreuken 5:5, 6). Hoe rechtvaardig zullen zij allen verdoemd worden, die de waarheid niet geloofd hebben, maar een welbehagen hebben gehad in de ongerechtigheid. Indien u voortgaat feitelijk te zeggen, dat u geen lust in Hem hebt; hoe vreselijk zal dat zijn, wanneer u Hem zult hoort zeggen, dat Hij geen lust in u heeft. Heeft Christus heiligheid en eeuwige liefelijkheden gekocht tot de prijs van Zijn bloed, en meent u, dat vleselijke, zinnelijke vermaken beter zijn dan die? O vrienden, wat dunkt u, heeft Christus Zich vergist, of vergist u zich, in het bepalen van haar waarde?

4. Overweegt, dat, indien God en de wegen van de Wijsheid u niet liefelijk toeschijnen, dan ook de hemel zelf u niet lieflijk kan voorkomen, wanneer u waarlijk aanmerkt wat de hemel is. De hemelse gelukzaligheid bestaat in de volmaaktheid van die heiligheid, dat zien, die liefde, blijdschap en genieting van God, welke u zozeer haat, en waarin u geen behagen kunt hebben. Indien het weinigje heiligheid, dat zich hier op aarde in de onvolmaakte heiligen vertoont, u zo onaangenaam is, welk genot zoudt u dan kunnen hebben in die volmaakte heiligheid, welke boven wordt gevonden? Indien de gedachten aan, en het vermelden van God, en het zingen van Zijn lof u onaangenaam zijn, dingen waarin u geen lust hebt, wat zoudt u dan in de hemel doen, waar dit in volmaaktheid, uw eeuwig werk zou zijn? U hebt waarlijk geen recht begrip van de hemel, indien u hoopt daar te kunnen zijn, zonder dat u hier lust hebt in hemelse dingen. Welke soort van hemel verwacht u toch? Kunt u God smeken u in de heerlijkheid te brengen, wanneer u de heerlijkheid een ellende, genade een last en de godsdienst een vermoeidheid acht? Indien u meent, dat er een hemel is van zulke zinnelijke vermaken als u begeert, of indien u de hemel alleen verkiest, als een plaats van meer draaglijke ellende dan de hel, dan zult u binnenkort ervaren, dat u in al uw verwachtingen bedrogen en in uw hoop ellendig teleurgesteld bent.

(2) Opdat u niet alleen zoudt komen, om de liefelijkheden van de weg van de Wijsheid te beproeven, maar dat u die ook zoudt proeven, zullen wij de volgende besturingen geven:

1. Wilt u de liefelijkheden van de weg van de Wijsheid en de vrede van die weg proeven, komt dan en ziet; komt en speurt de liefelijkheid na van de weg van de Wijsheid. Blijft niet op een afstand staan kijken, waar u niets ziet dan de buitenzijde; oordeelt niet naar horen zeggen, waaraan geen reuk of smaak is: "Smaakt en ziet, dat de Heere goed is" (Psalm 34:9). De zoetheid van de honig of van spijs wordt niet behoorlijk gekend door er naar te zien, maar door ze te proeven. Komt naderbij en beproeft wat het is in het geloof en de hoop van het eeuwige leven, en in de liefde en gunst van God door Jezus Christus te leven. De dop is niet zoet, maar dient alleen om de pit te verbergen, die het zoetste deel is; en waarlijk de kern van de godsdienst is bedekt met een schaal die zo hard is, dat vlees en bloed haar niet kunnen breken. Een harde rede, en moeilijke voorzienigheden over de kerk en particuliere gelovigen zijn zulke harde schalen, dat velen die nooit kunnen klein krijgen en daarom nooit de zoetheid ervan proeven.

2. Werpt uw vooroordelen en uw verkeerde bevattingen weg, welke u bedrogen, en uw gemoed tegen de wegen van de Wijsheid hebben opgezet. Dit zou natuurlijk op het voorgaande volgen, want de mensen zullen nooit van hun vooroordelen tegen Christus bevrijd worden, voordat zij komen en zien. Nathanaël zeide: "Kan uit Nazareth iets goeds zijn? (Joh. 1:47) Filippus zeide tot hem: Kom en zie." Hij gaf daarmee te kennen, dat een gezicht van Christus zou uitwerken, dat de vooroordelen zouden worden weggenomen. Kan er enig genot zijn in de wegen van de Wijsheid, in een godsdienstig leven? Ja, indien u wilt komen en zien, zult u uw vooroordelen spoedig wegwerpen. Deze twee dingen zijn nauw aan elkaar verbonden en oefenen wederkerig invloed op elkaar uit. Zij, die niet willen komen en zien, zullen hun vooroordelen niet loslaten, en die hun vooroordelen niet willen laten varen, zullen niet komen en zien. Een mens kan overreed worden zijn spijs te verafschuwen, indien u hem maar kunt doen geloven, dat zij vergiftigd is; of zijn klederen te haten, als u hem maar kunt wijsmaken, dat zij met de pest besmet zijn; zo ook, indien u toelaat, dat uw verstand zodanig misleid wordt, dat het de beminnelijke natuur van de heiligheid en van de weg van de Wijsheid over het hoofd ziet, en meent, dat het beeld Gods maar inbeelding, een hemels leven maar geveinsdheid is, en dat het maar hoogmoed is in de mensen, heiliger te zijn dan anderen. Als u gelooft wat de duivel en zijn werktuigen zeggen, dan is het geen wonder, dat u zelfs de naam van heiligheid haat; ja, dan

zult u nooit God liefhebben, noch enige beminnelijkheid in Zijn dienst zien. Hoe kunt u liefelijkheid zien in het grootste goed, zolang u het aanmerkt als een kwaad.

3. Laat het u in het gebruik van de ingestelde middelen daarom te doen zijn, dat de Heere Jezus uw natuur vernieuwt, en dat Zijn Geest u een nieuw verstand geeft, om geestelijke dingen te onderscheiden, en een nieuw hart, om er smaak in te vinden. Ons oude verdorven verstand en hart zullen dit nooit doen; die zijn onvatbaar voor de dingen Gods, en kunnen ze daarom niet ontvangen, noch gunstig gezind zijn. (1 Kor. 11:14, 15) "De natuurlijke mens begrijpt niet de dingen, die des Geestes Gods zijn: want zij zijn hem dwaasheid, en hij kan ze niet verstaan, omdat zij geestelijk onderscheiden worden. Maar de geestelijke mens onderscheidt wel alle dingen, maar hij zelf wordt van niemand onderscheiden." (Rom. 8:6, 7) "Want het bedenken des vleses is de dood; maar het bedenken des Geestes is het leven en vrede; daarom dat het bedenken des vleses vijandschap is tegen God: want het onderwerpt zich der wet Gods niet, want het kan ook niet." De eetlust en de smaak van elk levend schepsel komt overeen met zijn natuur. Een vis kan geen lust hebben in het droge, noch een vogel in onder water te zijn. Hetgeen uit het vlees geboren is, dat is vlees, en heeft daarom slechts lust in vleselijke dingen; en hetgeen uit de Geest geboren is, dat is geest, en vindt daarom smaak in geestelijke dingen. Zoekt daarom de nieuwe natuur deelachtig te worden.

4. Indien u de liefelijkheid van de weg van de wijsheid wilt proeven, onthoudt u dan van de liefelijkheden van de weg van de dwaasheid, namelijk die zondige vleselijk vermaken waarmee u zo ingenomen bent, want zij verdwazen uw verstand, bederven uw eetlust, en maken, dat de liefelijkste dingen u walgelijk toeschijnen. Wanneer het hart met zinnelijke genoegens overladen is, maakt dit het Woord en de wegen Gods onsmakelijk. De verloren zoon (Lukas 15) dacht niet eerder over de liefelijke en volle overvloed in het huis van zijn vader, dan toen hij honger en gebrek begon te lijden en hem de draf werd onthouden. Daarom bevordert God zo dikwijls het werk van de bekering door verdrukking. Misschien kunt u zich niet indenken hoe u er toe zoudt komen uw zinnelijke vermaken te verlaten. U, die nooit edeler vermaken gekend hebt, dan eten, drinken, pret maken en dergelijke, wat zult u doen, wanneer pijn en ziekte u uw eten, en drinken, en pretmaker moe zullen doen worden, en u zult zeggen: "Ik heb er geen lust in?" Deze dingen waarvan u nu zo afkerig bent die te verlaten, zullen misschien binnenkort zo'n last voor uw ziel zijn, als onverteerde spijs voor een ongestelde maag, zodat u geen rust zult hebben, voordat u ze uitgespuwd hebt. Helaas! U zult nooit weten wie uw vrienden zijn, zolang u uw bedriegers niet verlaat; noch de liefelijkheden van een heilig leven kennen, tenzij u de vergiftige vermaken van de zonde laat varen. Dan zult u ervaren, dat de wegen van de Wijsheid uw genoegens niet zullen verwoesten, maar dat zij uw vermaak en lust zullen veranderen en herstellen, en die edel, hemels, geestelijk, hecht en duurzaam maken. Zij zullen u het leven voor de dood, licht voor duisternis, goud voor schuim, en de grootste vrede en veiligheid in plaats van het grootste gevaar geven.

2^e **Wij zullen een woord van vermaning spreken tot de vromen**, in het bijzonder tot zulken, die bezwaard en bedroefd zijn, die zo treurig leven alsof zij meer droefheid dan liefelijkheid in de wegen van de Wijsheid vinden.

Wij vermanen hen, dat zij zich zullen beijveren door hun blijmoedige wandel, als zulken die vrolijk zijn en gerechtigheid doen, te tonen, dat de weg die zij bewandelen een liefelijke weg is en dat haar paden vrede zijn. Om de vermaning aan te dringen, zullen wij enige beweegredenen aanvoeren, enige besturingen geven en enige tegenwerpingen uit de weg ruimen, die onder de behandeling kunnen worden gemaakt.

[1] Wij zullen als beweegredenen de volgende zes bijzonderheden overwegen:

1. Laat de neerslachtige gelovige overwegen, dat hij door zijn treurigheid en neerslachtigheid God en Zijn dienst bij de wereld schijnt te beschuldigen, alsof Hij een harde Meester en Zijn dienst een onaangename dienst was. Ik weet wel, gelovigen, dat u er zo niet over denkt; ik weet wel, dat u niet over God en Zijn dienst klaagt, en dat u niet neerslachtig daar heengaat omdat u heilig bent, maar omdat u vreest, dat u niet heilig bent. Toch kunt u zodoende aan onkundige mensen grote oorzaak geven anders te oordelen. Als u zag, dat een knecht altijd stroef en zwaarmoedig was, die vrolijk en opgeruimd placht te zijn, toen hij in een andere dienst was, zoudt u dan niet menen, dat hij een meester had die lastig voor hem was? Als u zag, dat een vrouw sedert haar huwelijk altijd droevig was, die tevoren veel hartelijker en opgeruimder was, zoudt u dan daaruit niet besluiten, dat zij een onaangenaam huwelijksleven had? Nu, zo kan uw droevigheid uw hemelse Meester, Die u dient, smaad berokkenen; en bent u niet met de Heere Jezus Christus getrouwd? Zult u aan de onwetende wereld oorzaak geven uw hemelse Man oneer aan te doen? Kunt u over uw hart verkrijgen, dat God, Die u hoogacht, oneer en ongelijk wordt aangedaan?

2. Overweegt wat een beklagenswaardige verhindering u hierdoor kunt zijn voor de bekering en zaligheid van anderen. Uw treurig aangezicht en uw moedeloze klachten kunnen de mensen een schrik aanjagen voor de wegen van de Wijsheid alsof dat geen liefelijke maar veeleer droevige wegen waren. U behaagt de duivel en zijn instrumenten, die de mensen van Christus en zijn wegen trachten af te houden door hun te doen geloven, dat de dienaars van Christus een gezelschap van ziekelijke, neerslachtige, zwaarmoedige zielen zijn, en dat Godzaligheid de weg is, om de mensen gek te maken. Dit is dan ook inderdaad een van die wegen waarvan de Profeet Jesaja zegt: (Hoofdstuk 59:15) "de waarheid ontbreekt er, en wie van het boze afwijkt, stelt zich tot een roof", of, zoals in de kanttekening staat: "maakt dat hij voor onwijs gehouden wordt." Satan en de goddelozen maken de mensen wijs, dat zij, als zij hun hart op de hemel willen zetten, nooit meer een aangenaam leven op aarde moeten verwachten. Wilt u dan meewerken om deze laster van de duivel en zijn instrumenten te bevestigen? Kunt u vrede hebben met zo'n struikelblok in de weg van uw ellendige kennissen te leggen om hun zaligheid te verhinderen? Misschien hebt u die vroeger verhinderd door uw zondige vrolijkheid en zult u het nu doen door uw zondige bedruktheid? Als u een hemels, blij leven kon leven, zodat de heerlijkheid van u hoop zich vertoonde in uw gelaat, gedrag en omgang, hoe aantrekkelijk zou dat zijn voor de onwetenden, die krachtens hun natuurlijke vijandschap de voortreffelijkheid van de godsdienst niet kunnen zien, maar er slechts een oordeel van vormen uit het gedrag van de personen die hem belijden. Dat zullen voorzeker de beste en gelukkigste personen zijn, die de grootste vertroosting hebben en de zwaarste onrust van het gemoed overwinnen. O, als het genoegen en de uitnemendheid van de godsdienst meer uitblonk in het leven van de Christenen, de wereld zou gedwongen worden te bewonderen wat zij zo ontzaglijk haten, en sommigen zouden nieuwsgierig worden, om te weten wat het toch is, dat ons zo vervrolijkt, en wensen deelgenoten gemaakt te worden van onze blijdschap! O vrienden! Zullen zij roemen, die niets hebben dan een ijdele voorbijgaande wereld om hen te troosten, en zult u niet roemen in de Heere? Zullen zij zich beroemen op hun vergankelijke rijkdommen, en zult u zich niet beroemen op de onnaspeurlijke rijkdommen van Christus? (Psalm 34:2, 3, 4) "Ik zal den HEERE loven te aller tijd; Zijn lof zal geduriglijk in mijn mond zijn. Mijn ziel zal zich beroemen in den HEERE; de zachtmoedigen zullen het horen en verblijd zijn. Maakt den HEERE met mij groot, en laat ons Zijn Naam samen verhogen." (Psalm 44:9) "In God roemen wij de gehele dag, en Uw Naam zullen wij loven in eeuwigheid." Het zou kunnen zijn, dat arme vergankelijke zondaren, dit horende zichzelf gingen beklagen en bij zichzelf gingen denken: "Het is waarlijk niet voor niets, dat deze mensen zich verblijden, en zo'n aangenaam, troostelijk leven hebben,

en er zo verheugd uitzien, zelfs bij het verlies van al die dingen waarin al onze verkwikking gelegen is." Daarom, o gelovige! Als u de Heere niet wilt onteren, en uw naaste de moed niet wilt benemen zijn weg te bewandelen, tracht, door genade, tot dit blijmoedig leven en dit roemen in de Heere te komen.

Tegenwerping. *"Ik vrees, als ik zou trachten zo te leven, om anderen daardoor te bemoedigen, dat dit, zolang ik niet in staat ben mij inwendig te verblijden en geen voldoende reden van verheuging in mijzelf kan vinden, mij tot een huichelachtige schijnvertoning van blijdschap en moed zou brengen."*

Antwoord. Elke gelovige in Christus heeft voldoende reden tot onuitsprekelijke vreugde, buiten zichzelf, in de volmaaktheden Gods, de volheid en gerechtigheid van Christus en de beloften van het verbond, welke als onwankelbare fondamenteen staan tot zijn gelovige verzekering, zelfs wanneer hij die goede kenmerken en tekenen, die soms de grondslag van zijn duidelijke verzekering zijn, niet in zich kan vinden. U moet weten, dat u uw vertroosting niet behoort op te schorten en uw blijdschap en vreugde niet hoeft na te laten, zolang u die volle, duidelijke verzekering niet hebt, die u zo graag zoudt willen hebben, Ja, ik verzeker u, dat het zwakste geloof en de kleinste hoop recht geven op een troostelijker leven, dan u kunt leven. Dat is geen huichelarij, maar plicht, dat u naar buiten in daden vertoont, wat u bevolen is in betrekking tot heilige moed en vertrouwen, ook al kunt u niet komen tot die mate van inwendige vertroosting, welke u begeert.

Ik herinner mij, dat ik eens een stervende heilige, hierop doelende, tot sommigen die daar aanwezig waren, hoorde zeggen: "Ik had dikwijls een sterke begeerte meer over Christus en de godsdienst te spreken en u die aan te prijzen, dan ik gedaan heb, maar wat mij de moed en de vrijmoedigheid benam was de vrees, dat het van achteren zou blijken, dat ik zelf maar een huichelaar was; dit was een verzoeking voor mij." Misschien zijn er sommigen van het volk van de Heere, die onder verzoeken van dit soort verkeren. Het zij ver van mij, mijn vrienden, dat ik iemand zou willen overhalen om te liegen en te huichelen, gelijk sommigen misschien doen, die vrijmoedig over de godsdienst kunnen spreken, alleen om zich bij anderen aan te bevelen en een naam te maken, dat zij beter met de godsdienst bekend zijn, dan inderdaad het geval is; Maar ik spreek tot matige, ernstige en geoefende zielen. U liegt niet, ook beweert u niet, dat u een blijdschap hebt, die u niet hebt, wanneer u slechts, zo goed als het u mogelijk is, dat weinigje tracht uit te drukken, dat u hebt. Waarlijk, een weinigje vrede en vermaak, een klein weinigje van deze blijdschap en dit genoeg is van zo'n hoge en hemelse natuur, gegrond op de kleinste hoop van het eeuwig leven in Christus, dat het u in staat zal stellen, in het uitdrukken daarvan, de grootste verlustingen van de goddelozen te overtreffen. In gemoede te trachten het uitwendig deel te verrichten is zowel een geboden plicht, als een middel om de inwendige blijdschap van de ziel te bevorderen, evenals uitwendige ongemakken van het lichaam kunnen medewerken tot inwendige versterking van het gemoed, en de verrichting van uitwendige plichten het middel kunnen zijn tot een inwendige gestalte. Het is geen huichelarij de uitwendige middelen te beproeven, al gevoelt u een gemis van de inwendige gestalte en bemoediging. Indien u uw toorn niet kunt inhouden zoals u wel zoudt willen, is het geen geveinsdheid. Maar uw plicht die te verbergen en zijn zondige werkingen tegen te staan; ja, in zo te handelen zal uw toorn des te spoediger worden onderdrukt. Zo is het geen huichelarij, maar uw plicht, wanneer u uw ongeregelde trek in spijs en drank niet kunt inhouden, uw handen te bedwingen en uw mond te sluiten, en u te onthouden van die dingen waarin u zo'n trek hebt; zo te handelen kan die trek zelf wegnemen. Indien de dronkaard wilde aflaten van zijn drinken en de vraat van zijn zondige spelen, dan zou misschien het vuur van zijn zinnelijkheid uitgaan uit gebrek aan brandstof, gelijk het met andere lusten van het vlees zou gaan, wanneer de mensen geen gelegenheid hadden ze te voldoen. (Rom. 13:14) "Maar doet aan de Heere Jezus Christus en verzorgt het vlees niet tot begeerlijkheden." Zo ook, wanneer u uw inwendige

twijfelingen en smarten niet naar wens kunt te boven komen, laten zij u daarom niet verschrikken, noch zo bedrukt voor het oog van de wereld uw weg doen gaan, dat God daardoor onteerd en uw heilige belijdenis veracht zou worden. U zult ervaren, dat uw pogen om een heilige opgeruimdheid van gelaat, uitdrukking en gedrag te vertonen, ook wanneer u de inwendige vertroosting, die u wel zoudt wensen te hebben, mist, kan medewerken om uw buitensporige onrust te overwinnen en de blijdschap die u begeert zeer te bevorderen.

Maar opdat u reden mag zien voor de vrolijke wandel waarover wij hebben gesproken, vermaan ik u, bij wijze van beweegreden:

3. Overweegt, dat indien u maar een sprankeltje zaligmakende genade hebt, het niet mogelijk is het geluk van uw staat, en de reden die u hebt om in blijdschap te leven, te bevatten of uit te drukken. Als u in het geheel geen genade hebt, dan spreek ik tot u niet, maar als u ze hebt en toch vreest, dat u ze mist, daar het nauwelijks mogelijk is genade te missen en toch zeer bedrukt te zijn en te klagen, dat u ze mist, dan bezit u, indien u ze in de geringste mate hebt, daarin een onuitsprekelijke schat van verlustiging. Ik heb reeds eerder kenmerken aangewezen, en indien u waarlijk op de weg van de Wijsheid uw voeten hebt gezet, dan is God de Uwe, Christus is de Uwe, de Geest is de Uwe, de belofte is voor u, de hemel is van u krachtens recht en zal van u zijn krachtens bezit. Zullen zij in droefheid leven en vertroosting weigeren, die over een paar dagen in blijdschap zullen verslonden zijn? Als u hiervan zeker was, en dat u eeuwig met de Heere zult zijn, nadat u nog een paar dagen geleefd hebt, zou niet uw geweten u beschuldigen wegens uw kleinmoedigheid, en getuigen, dat uw gemis van blijdschap een bewijs is van gebrek aan dankbaarheid voor zo'n goedertierenheid?

Tegenwerping. *"Ja, ik zou mij kunnen verblijden, indien ik van dit alles zeker was; Maar daar ik eerder denk, dat ik er geen deel aan zal hebben, kan ik er maar weinig door vertroost worden."*

Antwoord.

- (1) Vanwaar hebt u zulke vrezen? Hebt u niet in uw ziel die liefde tot God en Christus, die haat tegen en dat moe zijn van de zonde, die begeerte naar gemeenschap met God in Christus, die hoogachting voor het Evangelie en voor het onderzoekend Woord van God, die liefde tot de heiligen, tot Gods kinderen, die blijken zijn van genade, en dingen die met de zaligheid gevoegd zijn? En zult u niettegenstaande dit nog in twijfel trekken, of u die kenmerken hebt en of het koninkrijk van u zal zijn; het zijn uw zwakheid en onbedachtzaamheid, die uw droefheid veroorzaken.
- (2) Bent u niet zeker, dat Christus en Zijn weldaden de uwe zijn? Wel man, vrouw, ik ben er zeker van, dat zij de uwe zijn in de aanbidding en in de algemene belofte. Indien zij de uwe niet zijn op een bijzondere zaligmakende wijze, dan is het niets dan uw voortdurende weigering welke u er van berooft. Indien u Christus en Zijn aangeboden weldaden niet wilt hebben, waarom veinst u dan zo met uw klagen, dat u ze niet hebt? Als u toch gewillig bent, dan zijn zij de uwe.

Tegenwerping. *"Hoe kunnen wij getroost leven, beide onder zoveel zonde, en zoveel lijden? Misschien kent u onze omstandigheden niet, anders zoudt u ons niet aanmanen tot blijdschap en vrolijkheid."*

Antwoord. Als u naar die maatstaf oordeelt zult u zich nooit verblijden voordat u in de hemel komt, want voor dat zult u nooit vrij van zonde en lijden zijn. Het schijnt wel, dat u meent, dat niemand anders zich mag verblijden en zo zoudt u alle troost uit de wereld bannen, want niemand is zonder zonde en lijden. Zijn uw zonden groot, gelovigen? Wel, wees er dan bedroefd over naar God, maar laat dat uw dankbaarheid en blijdschap niet verhinderen, want de vergeving van zonde en de beloften van begonnen verlossing hier en van volkomen verlossing hiernamaals zijn van u. Zijn uw verdrukkingen groot? Wel, wees er nederig onder, maar

verblijdt u, dat zij vaderlijke kastijdingen zijn, die uit Zijn liefde voortvloeien en tot uw hoger goed medewerken, en dat u door de Heere gekastijd wordt, opdat u met de wereld niet zoudt veroordeeld worden. Zegt mij, is er meer kwaad in uw zwakheden en lijden, dan er goedheid in God, liefelijkheid in Christus, gelukzaligheid in de hemel, en volheid in het verbond is? Als u dat niet durft zeggen, dan hebt u voorzeker meer grond om u te verblijden, dan om treurig te zijn. Ja, God geeft Zijn kinderen geen stof tot treuren, die niet met blijdschap vermengd is, of daartoe de weg baant: "Zalig zijn die treuren; want zij zullen vertroost worden " (Matth. 5:4). Evangelievernedering gaat gepaard met en wordt gevolgd door een weldadige hart vertederende vertroosting.

4. Overweegt, dat bevordering van vrede en blijdschap het voorname einddoel van het eeuwig Evangelie is. Gelijk God geen lust heeft in de dood van de goddelozen, maar daarin, dat zij zich bekeren en leven, zo ook heeft Hij zeker geen lust in de neerslachtigheid van Zijn kinderen, maar daarin, dat zij in liefde en in vrolijke gehoorzaamheid voor Zijn aangezicht wandelen. Het is het ambt van Christus, rust te geven aan hen, die vermoeid en belast zijn" (Matth. 11:28). Hij is gezalfd om de armen het Evangelie te verkondigen (Lukas 4:18). Toen Hij de wereld ging verlaten was Zijn legaat, dat Hij Zijn discipelen naliet, vrede en troost: (Joh. 14:1,18,27) "Uw hart worde niet ontroerd; gijlieden gelooft in God, gelooft ook in Mij. Ik zal u geen wezen laten; Ik kom weder tot u. Vrede laat Ik u, Mijn vrede geef Ik u; niet gelijkerwijs de wereld hem geeft, geef Ik hem u. Uw hart worde niet ontroerd en zij niet versaagd." Hij voorzegt aan hen hun lijden; maar Hij belooft hun, dat hun droefheid tot blijdschap zou worden; dat zij in Hem vrede zouden hebben. wanneer zij in de wereld verdrukking zouden hebben (Joh. 16:20, 33). Toen Hij na Zijn opstanding aan hen verscheen, was Zijn groetenis aan zijn vrienden: "Vrede zij ulieden" (Joh. 20:19, 21, 26). En het overvloedig zijn en het vermeerderen van deze heiligen vrede is de wens en de groetenis van Paulus, aan de Kerk, in al zijn zendbrieven. Het Evangelie zelf is de boodschap des vredes; het werk van de bediening is de prediking van vrede en verzoening met God. De boodschap van de engelen, toen zij de geboorte en vleeswording van de Vredevorst aankondigden was: "vrede op aarde, in de mensen een welbehagen." God maant Zijn volk aan, zich te alle tijd te verblijden, en het is het merkteken waarmee de gelovigen worden beschreven, dat zij gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, vrede met God hebben, zich verblijden in de hoop van de heerlijkheid Gods, en roemen in de verdrukking (Rom. 5:1, 2). Menigten van Schriftuurplaatsen, die hetzelfde bevestigen, kunnen dienen om de vromen met schaamte te doen zien op hun gedrag onder hun voorkomende moeilijkheden en bezwaren; evenals men een schreiend kind in een spiegel doet zien hoe misvormd zijn aangezicht is. Indien u daardoor uw ziel verwondt en uzelf smart aandoet, blijft dan niet staan in die verwonde staat, maar wendt u, evenals David, tot uw Heelmeester en bidt Hem u de vreugde Zijns heils weer te geven en u vreugde en blijdschap te doen horen, opdat uw beenderen zich verheugen en uw verbroken hart zich mag verblijden (Psalm 51:10, 14). Waarom zoudt u uw gemis blijven zitten beklagen, terwijl de Fontein, Die alles bevat, voor u openstaat om er heen te gaan? Of waarom zoudt u over uw wonden zitten te klagen zonder tot de Heelmeester te gaan, Die u Zijn hulp om niet aanbiedt? En wat zou het, al genezen zij niet zo gauw? Wonden kunnen in een uur worden toegebracht, maar zij worden gewoonlijk niet in een uur genezen. Wacht Zijn tijd af en gebruikt de middelen; vertrouwt gemoedigd op Hem en u zult ervaren, dat de genezing gunstig voortgaat, hoewel zij voor de dood niet volkomen zal uitgewerkt zijn.

5. Overweegt, dat, evenals liefelijkheid en vrede het leven van de hemel zijn, het zo ook het heiligst en zaligst leven moet zijn, dat het leven van de hemel het dichtst nabij komt. Naar de hemel te gaan is in te gaan in de vreugde van onze Heere. Aangezien de meest blijde Christenen de zaligste zijn, zo zijn die ook de heiligste. Blijdschap is een deel van onze heiligheid en van

onze godsdienst: (Rom. 14:17) "Het koninkrijk Gods is rechtvaardigheid, en vrede, en blijdschap door de Heilige Geest." Daarom onthouden wij God zonder deze heilige verlustiging een voornaam deel van Zijn dienst, namelijk het dankoffer. Hoe ongeschikt is een twijfelende, kwijnende, neerslachtige ziel tot het groot en verheven werk van lof en dank, dat onze dagelijkse offerande behoorde te zijn! Wij snoeren zodoende onze monden, wanneer wij de lof des Heeren moesten vertellen en uitgalmen. Wat een schande is het, dat de dienstknechten van de duivel zo opgewekt en de dienaars van God zo neerslachtig zijn! Zult u zo kwijnend naar de hemel gaan, terwijl zij dansende naar de hel gaan? O gelovige, u kon zo vrolijk leven voor uw bekering, toen u de zonde diende, en zult u, nu u Christus dient, zo mismoedig leven alsof u een slechte ruil had gedaan, of ten minste aanleiding geven, dat de mensen dit denken? Ik weet, dat u voor de hele wereld niet zoudt willen, dat u nog in die staat was, waarin u was voor uw bekering en het geloof in Christus Jezus; waarom zoudt u dan leven alsof u nu ellendiger bent dan u tevoren was?

6. Overweegt, dat het bijzonder werk van de Heilige Geest, de Derde Persoon van de heerlijke Drie-eenheid, is, te troosten zowel als te heiligen. Als u niet graag het heiligend werk van de Geest zoudt tegenstaan, waarom zoudt u dan niet even afkerig zijn van het tegenstaan van Zijn vertroostend werk? Het is toch dezelfde Geest Die u in beide weerstaat, en wanneer u Zijn vertroostend werk weerstaat, verzet u zich ook tegen Zijn heiligend en versterkend werk, dat u bekwaam en krachtig zou maken zowel om Hem te dienen als voor Hem te lijden. De blijdschap des Heeren toch zou uw sterkte zijn.

[2] Wij zullen tot besturing, om dit genot en deze blijdschap te verkrijgen de volgende raadgevingen voorstellen:

1. Tracht een meer volkomen en vaste kennis te verkrijgen van God en Zijn eigenschappen en verbondsbetrekking tot u in Christus Jezus. Indien oneindige volmaaktheden u geen stof van vermaak zijn, is het omdat u ze niet kent. Indien het u toeschijnt, dat de zon niet licht is, vloeit dit daaruit voort, dat u het gezicht mist, of dat u niet naar het licht ziet. Indien u geen smaak kunt vinden in het beste voedsel of in de aangenaamste spijs, dan vindt dit zijn oorzaak hierin, dat uw trek van streek is, of dat u het niet proeft. Indien uw meest gepaste en toegenegen vriend u niet beminnelijk is, is dit omdat u zijn gepastheid en liefde niet kent. Zo ook, indien de oneindige en eeuwige God, Die alle oneindige en eeuwige volmaaktheden bezit, u geen genot kan verschaffen, is dit omdat u Hem niet kent. Bestudeert dan Zijn oneindige volmaaktheden en wees veel werkzaam in het eenzaam gebed en in overpeinzing, wetende, dat het de liefde zelf is waarmee u te doen hebt, want "God is liefde"; het is dus de Fontein van al wat liefelijk is tot Welke u nadert. Het is een koud hart, dat door het vuur niet kan worden verwarmd; het is waarlijk een dood hart, dat door het leven niet kan worden levend gemaakt. Staat ook naar een volkomen en vaste kennis van Zijn verbondsbetrekking tot u, als uw God, uw Vader, uw Vriend in Christus. Als u Hem liefhebben, of zich in Hem verlustigen wilt, denkt dan niet van Hem dat Hij wreed is, of een vijand. Liefde en verlustiging worden nooit uitgehaald door blote geboden en bedreigingen, Maar, als door een zeilsteen, magnetisch in beweging gebracht door aantrekkende goedheid. Indien God niet allerbeminnelijkst, allerliefelijkst en liefhebbend was, zou nooit het zeggen: "heb Mij lief, of Ik zal u verdoemen", enig mens Hem doen liefhebben, maar hem eerder in vrees en haat van Hem doen vlieden. Nu, Zijn liefde is geopenbaard in Zijn verbond van de belofte, dat u hebt aangegrepen in de dag waarin u geloofd hebt. Daarin heeft Hij Zich verbonden uw Vader, uw Zaligmaker en uw Heiligmaker te zijn, en dat verbond kan niet vernietigd worden. "Want bergen zullen wijken, en heuvelen wankelen; maar Mijn goedertierenheid zal van u niet wijken, en het verbond Mijns vredes zal niet wankelen, zegt de Heere, uw Ontfermer" (Jesaja 54:10). Gods voorzienigheid geeft u niet zo'n zekerheid, dat de

zon zal schijnen, en dat de beken zullen stromen, en dat de aarde vruchtbaar zal zijn, als Gods verbond u geeft van alles, dat noodzakelijk is tot uw zaligheid.

Vraag. *Maar hoe zal ik zeker weten, dat ik met God in verbond ben?*

Antwoord. Uit uw toestemming. God biedt Zichzelf aan uw Vader te zijn; Zijn Christus, dat Hij uw Zaligmaker, Zijn Geest, dat Hij uw Heiligmaker mag zijn. Bent u het daarmee eens geworden, of niet? Indien de zonde u zo zoet en liefelijk is, dat u onwillig bent God tot uw Deel te hebben; als u Hem niet tot uw verzoende Vader, uw Zaligmaker en uw Heiligmaker wilt hebben; waarom veinst u dan zo, met over uw ellende te klagen, terwijl u uw zaligheid afwijst? Maar bent u tot een hartelijke toestemming gebracht, dan bent u waarlijk en geestelijk in het verbond en de weldaden zijn van u, en daarom moesten de blijdschap, het genot en de vertroosting daarvan ook de uwe zijn.

2. Indien u de liefelijkheid van de wegen van de Wijsheid wilt ervaren, laat dan het werelds genot varen. Laat uw hart niet overstelpt zijn met wereldse zorgen, of droefheid, of onrust. U kunt zich niet in God verlustigen, wanneer u zich van Hem afkeert om het in het schepsel te zoeken. Als u minder uw genot zocht in vrienden, en gezondheid, en rijkdom, en voorspoed in de wereld, dan zoudt u meer in God hebben. Het vlees is geneigd de mensen te verdwazen in zinnelijke bevattingen te geven van de natuur van de zaligheid. Eerst beeldt u zich in, dat het een uitnemend iets is rijk en beroemd te zijn, en over anderen te heersen, en overvloed te hebben van alles wat geriefelijk is voor het vlees; en omdat God aan al die vleselijk inbeeldingen niet voldoet gaat u menen, dat Hij u verwaarloost, of hard met u handelt. Alsof elke persoon in een stad moest murmureren omdat hij geen burgemeester, of overheidspersoon, of rechter is, terwijl men, als men slechts verstand genoeg had om het te bezien, zou weten, dat men bewaard wordt van een dubbel bezwaar en van een last waaronder men misschien zou bezwijken. Maar wanneer het vlees de mensen verdwaaft, zodat zij deze wereldse dingen overschatten, zien zij altijd uit naar bedrieglijke genoegens, of zij zijn moeilijk omdat hun vleselijk begeerten overdwars worden, zodat zij hoe langer hoe minder ophebben met de ware en duurzame verlustingen en er geen rechte trek meer in hebben.

3. Wacht u, dat u zichzelf niet in enige zonde toegeeft, en blijft wakende tegen verzoeking, want de zonde zal droefheid en smart voortbrengen in plaats van blijdschap en genoegens. De zonde is de oorzaak van lijden. Wanneer zij u blijdschap belooft, bereidt zij u slechts droefheid; wanneer zij u overhaalt tot vermetelheid, voert zij u tot wanhoop; wanneer zij u veiligheid belooft, geeft zij u onrust; en wanneer zij u geheimhouding belooft, leidt zij u tot schande. Weest er zeker van, dat u op de een of andere wijze uw zonde zult gewaarworden, als zij u vinden zal (Num. 32:23). Daarom, indien u gezondigd hebt, stelt niet uit door geloof en bekering tot Christus te vlieden. Indien u dus de doorn kunt uitrukken, die u kwelt, zal de weg van de Wijsheid u liefelijker zijn. Als u het vermaak van de godsdienst niet wilt verbeuren, verlaat dan het huis, verlaat het gezelschap tot schande en de gelegenheden, die u in de zonde verstrikken. Wanneer u dit niet doet zullen uw beste besluiten en voorzorgen zo zwak blijken te zijn, dat het vlees u zal verlokken en u van uw geluk en genot zal beroven.

4. Voegt u bij vrolijk gezelschap; niet vleselijk, maar heilig; niet zulken die hun tijd verspillen met onprofijtelijk, onbetekenend, ijdel gesnap; die zich meer bezighouden met kwaad van hun naaste, dan met goed van Christus te spreken; die zelden iets anders doen dan hun eigen goed uitbazuinen, of wanneer zij soms iets goeds van een ander zeggen, daarmede slechts op het oog hebben van anderen kwaad te spreken. Wacht u voor het gezelschap van zulken, die slechts vleselijk, ijdel en werelds in de omgang zijn, maar zoekt het gezelschap van hen, die het best

bekend zijn met de liefelijkheid van de godsdienst, en van welken de opgeruimde gesprekken hun kennis van de liefde Gods en de genade van Christus openbaren. Er gaat een verrukkelijke kracht uit van de omgang met blijde Christenen en dankbare hemelsgezinde gelovigen. IJzer scherpt men met ijzer; also scherpt een man het aangezicht zijns naasten (Spreuken 27:17).

5. Laat uw gebeden gepaard gaan met dankzegging. Wanneer u tot God spreekt, onderzoekt dan niet alleen nauwkeurig uw behoeften, om die in het gebed voor te stellen, maar ook de goedertierenheden welke u ontvangt, om daarvoor te danken; laat een dankbare erkenning daarvan niet vergeten worden. Ik raad bezwaarde en vreesachtige zielen aan zoveel van hun tijd en woorden te besteden aan het erkennen van het goed, dat zij ontvangen, als aan het belijden van hun zonden, en in het danken van God voor hetgeen zij hebben, als in het bidden tot Hem om wat zij missen. Dan zult u ervaren, dat opgewektheid van hart wordt bevorderd door uitdrukkingen van dankbaarheid. Ik geef u dezelfde raad ten opzichte van uw gedachten, namelijk, dat u tracht zoveel gedachten te besteden aan de overdenking van genade en goedertierenheid, als van zonde en ellende; de goedertierenheid en liefde Gods in Christus evenzeer te overdenken, als Zijn verschrikkingen en bedreigingen. Waarom zult u alleen uw gedachten bepalen bij uw verdrukkingen en noden, terwijl u in een land woont, dat overvloedig van melk en honig? Waarom zult u steeds de gal en de alsem in uw mond houden? Dit is de weg, om zowel het voordeel van de verdrukking, als het genot van de godsdienst te verliezen. Hoedt u, dat u geen vrezen of smarten koestert, behalve de zodanige, die dienstig zijn tot bevordering van het geloof, de hoop en de liefde, en de weg bereiden tot dankbaarheid en blijdschap, want de godsdienst bestaat niet uit enige andere soort van droefheid. Overdenkt naarstig, boven alle dingen, de liefde Gods geopenbaard in Christus, hetwelk het meest uw liefde tot Hem zal uithalen en u alle ingevingen zal doen haten, die God als onbeminnelijk en onbegeerlijk aan u willen voorstellen.

6. Indien u de rust en het genot van de gelovigen wilt kennen, zoekt dan in alle omstandigheden in de wil van God te berusten. U kunt geen rust en geen genot verwachten, zolang u alleen de vervulling van uw wil zoekt en mort over de beschikking van de wil van God. Indien u in uw wil rust, zal uw rust verstoord en onvolkomen zijn, maar indien u in Gods wil rust, dan zal een voortdurende vrede en rust uw deel zijn. U bidt dat Zijn wil geschiede, en indien u berust in wat Zijn wil doet, zult u rust en voldoening vinden, wat u ook overkomt. Onderwerpt u in elke plicht aan Zijn gebiedende wil, want de vertroosting van de godsdienst houden gelijke trek met de oefeningen daarvan, en kunnen niet verwacht worden in een weg van luiheid. Onderwerpt u aan Zijn beschikkende wil, want zodoende zult u ervaren, dat uw kruisen in vertroosting verandert en uw verdrukkingen met troost vermengd zullen worden. Zoals: "Vreest niet, gij klein kuddeken! Want gelijk het uws Vaders welbehagen is ulieden "het kruis te geven", zo is het ook uws Vaders welbehagen ulieden "het koninkrijk en de kroon te geven." Waarlijk, het vooruitzicht hiervan is stof van onuitsprekelijke vreugde; "wij roemen in de hoop van de heerlijkheid Gods (Rom. 5:2). Gelijk het genot van de vleselijken bestaat in het gevoel voor wat zij onder handen hebben, zo bestaat het genot van de gelovigen hoofdzakelijk in een besef of gezicht van wat zij in hoop hebben, of van hetgeen zij voor eeuwig bij God zullen genieten, en dat zij altijd met de Heere zullen wezen.

7. Overdenkt veel de nadelen die er aan verbonden zijn, dat u zich niet in de Heere vermaakt en verlustigt. Weinig blijdschap in de Heere getuigt van weinig licht en veel duisterheid, en daaruit ontstaan de verkeerde bevattingen van God en Zijn bedelingen. Weinig vermaak in de Heere getuigt van weinig leven en sterkte, weinig geloof en liefde, en weinig nederigheid.

8. Overpeinst de grote voordelen, die aan de verlustiging en het vermaak in de Heere verbonden zijn. Deze genieting is uw heiligheid, uw zaligheid, uw hemel. Dit is de hemel van de strijdende Kerk en de hemel van de triomferende Kerk; het is de hemel en de gelukzaligheid van God Zich in Zichzelf te verlustigen. Hoe meer u zich in de Heere vermaakt, hoe nauwer u aan Hem verbonden wordt. (Joh. 14:21) "Die Mijn geboden heeft, en dezelve bewaart, die is het, die Mij liefheeft; en die Mij liefheeft zal van Mijn Vader geliefd worden; en Ik zal hem liefhebben, en Ik zal Mijzelf aan hem openbaren.

9. Weet en overweegt, dat uw tegenwerpingen tegen deze verlustiging niet zo gewichtig zijn, dat zij uw verplichtingen daartoe in het minst zouden kunnen verzwakken. Wat betekenen tegenwerpingen, die aan schuld zijn ontleend, wanneer u Christus als uw gerechtigheid aanmerkt? Welk gewicht hebben bezwaren, die u opwerpt wegens uw onreinheid, uw duisterheid en uw dodigheid, wanneer u Christus beschouwt als uw Heiligmaking, uw Licht en uw Leven? Gedenkt in welke gevallen u geroepen wordt u in de Heere te verblijden, namelijk in die omstandigheden en tijden waarin u geneigd bent te denken, dat het uw plicht is de moed op te geven. Wanneer God bitterheid schrijft op alle dingen; waarom anders zou Hij het schepsel bitter maken, dan opdat u zich in Christus zoudt verlustigen? Want dan spreekt Hij: "bij Mij van de Libanon af" (Hoogl. 4:8). Wanneer u teleurgesteld bent in uw verwachtingen van andere dingen, van geliefde betrekkingen en genietingen, misschien van zo'n leraar; wel, gaat dan een weinig verder. Wanneer u onder twijfelmoedigheid en moedeloosheid, vrezende en bezwijkingen van de geest bent, verlustigt u dan in de Heere en hoopt op Hem. (Psalm 42:12 en 43:5) "Wat buigt gij u neder, o mijn ziel? En wat zijt gij onrustig in mij? Hoop op God, want ik zal Hem nog loven; Hij is de menigvuldige verlossing mijns aangezichts, en mijn God." Wanneer u in de duisternis wandelt en geen licht hebt; wanneer u onrustig van geest bent en niet weet wat te doen; dan zegt Hij: "Komt herwaarts tot Mij, allen, die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven. Neemt Mijn juk op u, en leert van Mij, dat Ik zachtmoedig ben en nederig van hart; en gij zult rust vinden voor uw zielen." Wanneer u op een plaats komt, waar twee wegen ineen lopen en u niet weet welke te kiezen, vergenoegt u dan met Hem, Die zegt: "Ik zal de blinden leiden door de weg, die zij niet geweten hebben; Ik zal ze doen treden door de paden, die zij niet geweten hebben; Ik zal de duisternis voor hun aangezicht tot een licht maken, en het kromme tot recht. Deze dingen zal Ik hun doen, Ik zal hen niet verlaten" (Jesaja 42:16). Wanneer moeilijkheden en verdrukkingen aan elke zijde al hoger rijzen, ook dan hebt u zich in de Heere te verlustigen. "Wanneer de afgrond roept tot de afgrond, en al Zijn baren en golven over ons heengaan; ook dan zal de Heere des daags Zijn goedertierenheid gebieden, en 's nachts zal Zijn lied bij ons zijn" (Psalm 42:8, 9). Wanneer de wereld zo slecht is, dat u niet weet wie u zult vertrouwen en met wie u zult omgaan; verlustigt u ook in dat geval in Christus, Die een betrouwbare Vriend is, aan Wie u alles kunt vertellen wat in uw hart is: Hij is een "Vriend, Die meer aankleeft dan een broeder." Wanneer de wereld ondersteboven gaat en alle dingen verkeerd lopen: als er niets dan een Babel van verwarring te zien is, in de gang van zaken in de kerk, of in de staat; dan is het een tijd om u in de Heere te verblijden. "God is ons een Toevlucht en Sterkte; Hij is krachtelijk bevonden een Hulp in benauwdheden. Daarom zullen wij niet vrezende, al veranderde de aarde haar plaats, en al werden de bergen verzet in het hart der zeeën. Laat haar wateren bruisen, laat ze beroerd worden; laat de bergen daveren, door derzelve verheffing! Sela. De beekjes der rivier zullen verblijden de stad Gods, het heiligdom der woningen des Allerhoogsten." (Psalm 46:2-5). In al deze omstandigheden en in duizend andere is er liefelijkheid in Christus en in Zijn wegen. Verblijdt u hierin, dat Christus altijd Dezelfde is, wanneer andere dingen u begeven of verlaten. Verblijdt u hierin, dat Hij vol is; wanneer op alle andere dingen ledigheid geschreven staat, dan is er een onmetelijke volheid in Hem. Verblijdt u hierin, dat Hij zo mild is; zo milddadig in de uitdeling van Zijn volheid. Verblijdt u hierin dat

Hij onveranderlijk is. Al verandert u, en al verandert de hele wereld, nochtans is Hij onveranderlijk in Zijn liefde, onveranderlijk in Zijn Woord, onveranderlijk in Zijn verbond: "Want bergen zullen wijken, en heuvelen wankelen; maar Mijn goedertierenheid zal van u niet wijken, en het verbond mijns vredes zal niet wankelen, zegt de Heere, uw Ontfermer." Verblijdt u hierin, dat Hij zo vol medegevoel is; dat Hij in al uw benauwdheden benauwd is; dat hij, die u aanraakt, Zijn oogappel aanraakt. Verblijdt u hierin, dat Hij zo zoet is, dat Hij al de wateren van Mara voor u zoet maakt; dat Hij u zo na, zo nauw aan u verwant is; dat Hij uw Hoofd, uw Man, uw oudste Broeder, uw Herder, uw Vriend, uw Heelmeester, uw Alles in allen is. Hij is Been van uw been, en Vlees van uw vlees, krachtens de natuurlijke verwantschap, die er tussen Hem en u is: uw Borg uit kracht van de wettelijke betrekking en eenheid tussen Hem en u; en uw Leven krachtens de mystieke en geestelijke vereniging met, en betrekking tot u. "Die de Heere aanhangt, of met Hem verbonden is, is één geest met Hem. De overweging van deze dingen kan troost verschaffen in alle omstandigheden.